

DE eerlijke prijs bestaat niet!

Gezamenlijk kunnen we wel aan eerlijkere prijzen werken!

29 Januari 2020 - Prof. dr. Jack van der Vorst



WUR strategisch plan: *finding answers together*

Belangrijkste wereldwijde uitdagingen



Klimaatverandering



Overbevolking
van stedelijke centra



Ondervoeding



Overconsumptie
van natuur en
natuurlijke bronnen

Benodigde transities



Duurzaam
agri-food
systeem



Eiwit
transitie



Circulair
biobased
economie



Technologische
innovaties &
digitale
connectiviteit

WUR werkt aan verbeteren duurzaamheid

Broeikasgasemissie

Bv. in de veehouderij met o.a. Danone, NZO en FrieslandCampina

Verduurzamen van ketens

Bv in cacao, koffie, palmolie, thee etc. ism Ministeries, Cargill, Unilever, Nestle, Barry Callebaut, Solidaridad, UTZ

Geharmoniseerde monitorsystemen

The Sustainability Consortium

PPS 'echte en eerlijke prijs'



Invloed van klimaatverandering op globale inkoop van grondstoffen

Bv rijst, koffie, gerst, katoen, fruit, groente, cacao ism handelaren, banken

- Eerlijke verdeling van lusten en lasten is een voorwaarde voor een transitie naar een duurzame samenleving;
- Een **transitie is gewenst** om tijdig de omslag naar een duurzame samenleving te maken, met kleine stappen komen we er niet.

Duurzaamheid in Agri & Food sector

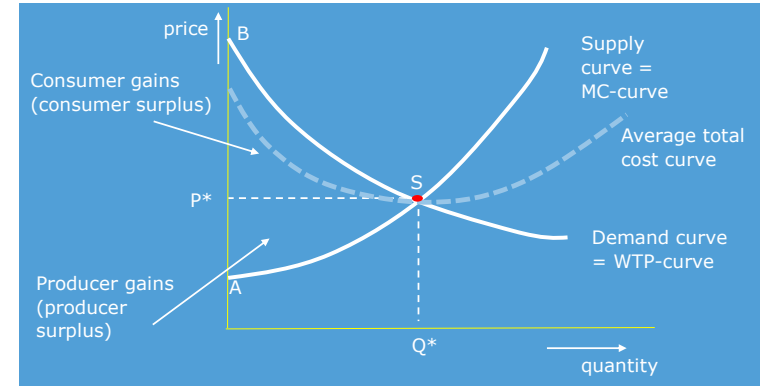
- * Bepaal strategy: *compliance, process-improvement of branding*
- * Meet en verbeter vanuit milieu, sociaal, economisch, technologisch en institutioneel perspectief
- * Irt complexe lokale en internationale ketens en omgevingen

www.wur.eu/improve-sustainability



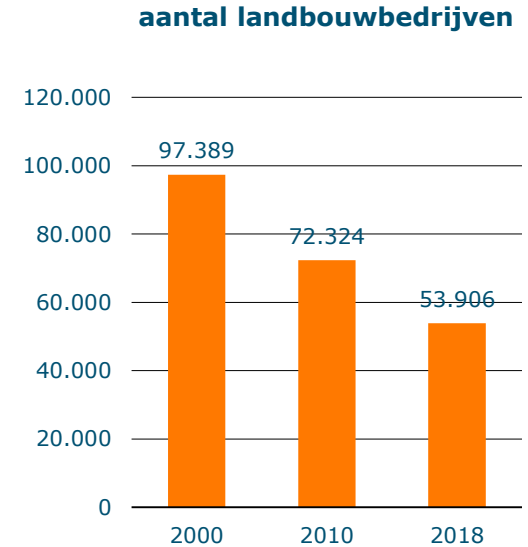
Eerlijke prijzen bestaan niet!

- Prijzen zijn resultaat van vraag en aanbod en reflecteren schaarstes.
- In een perfecte markt zijn prijzen objectief eerlijk:
 - Varkenspest in China = hoge prijzen voor varkens en varkensvlees in Nederland;
 - Een goede oogst van aardappelen is een lage prijs voor boer en consument.
- **Markten zijn bijna altijd imperfect waardoor eerlijke prijzen niet vast te stellen zijn!**



De markteconomie heeft consequenties

- Bedrijven treden toe en bedrijven vallen af (zie agrimatie.nl) als gevolg van concurrentie en innovatie-race. Dit geldt niet alleen in de primaire productie
- Investeren in duurzaamheid door primaire producenten is vrijwel onmogelijk zolang een lange termijn perspectief ontbreekt (*level playing field* internationaal)
- Samenwerking in ketens noodzakelijk om productie te verduurzamen en landbouw meer circulair te maken!



Eerlijke prijzen = economie en ethiek



Eerlijke prijs en economie

Er zijn marktfalen die eerlijke prijs geweld aandoen:

Marktmacht



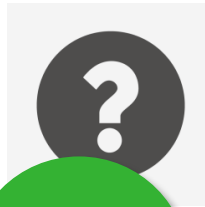
Positieve
of negatieve
externaliteiten



Collectieve
of publieke
goederen



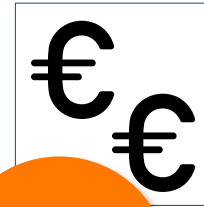
Onvolledige
informatie



Ontbrekende
markten



Transactie-
kosten



Geen
economisch
rationeel
gedrag



Mogelijke interventies ter verbetering milieu, inkomen boer, dierenwelzijn....

Oplossing	Voorbeelden
In de markt	 Meer gesloten ketens: intensieve samenwerking voor verbeteren duurzaamheid en verdelen kosten & baten
	 Open ketens: Inzet van keurmerken en andere breed toegankelijke 'checks & balances'
Vanuit de overheid	 Overheidsinstrumenten: Landbouwsubsidie op natuurbeheer Belasting op negatieve milieu-effecten

Eerlijke prijs en ethiek

- Distributieve rechtvaardigheid
- 'Dual entitlement'
- Procedurele rechtvaardigheid
- Billijkheid
- Transparantie

**Ik dacht dat het leven oneerlijk
was, totdat iemand zei:
"Het is leven is eerlijk omdat het
voor iedereen oneerlijk is."**

OM
DENKEN

bron onbekend

WUR activiteiten naar eerlijke prijzen

- Verdienmodellen / businessmodellen voor alle ketenactoren
- LNV onderzoek naar prijsopbouw van gangbare en duurzame producten (ism ACM)
 - Worden primaire ondernemers beloond voor duurzamere producten?
- **PPS echte en eerlijke prijzen:**
 - Ketenpartijen ondersteunen om tot eerlijkere prijzen te komen
 - Aanpak testen in de praktijk



Conclusie

DE eerlijke prijs
bestaat niet

Gezamenlijk
kunnen partijen in de
voedselsystemen wel tot
eerlijkere prijzen komen

Meer informatie:

Projectleider PPS echte
en eerlijke prijs:

Willy Baltussen

Willy.baltussen@wur.nl

